

ANCHETĂ: Dintre copiii nevoiți să se refugieze, cei ucraineni raportează într-o proporție mai mare sentimente negative / Dintre copiii refugiați din alte țări decât Ucraina, aproape un sfert (23%) nu merg la școală / Numărul de copii din Ucraina care speră să se reîntoarcă acasă e mai mare decât al celor din alte țări afectate de conflicte

- *Proportia copiilor din Ucraina care au raportat tristețe sau tensiune crescută a fost considerabil mai mare decât cea a copiilor refugiați proveniți din alte țări; Copiii raportează sentimente de furie (20%), disperare (17%), frică pentru viața lor (15%) și coșmaruri recurente (12%).*
- *Copiii refugiați resimt îngrijorare cu privire la viitor (45%), neliniște (32%) și dificultate de a dormi (31%);*
- *56% dintre copiii refugiați din alte țări decât Ucraina au declarat că s-au simțit în pericol pe parcursul călătoriei lor (comparativ cu 18% dintre copiii din Ucraina);*
- *În timp ce doar 38% dintre copiii mai mari și 25% dintre copiii din alte țări decât Ucraina au declarat că speră să se întoarcă acasă, peste jumătate dintre copiii mai mici (58%) și 63% dintre ucraineni au răspuns afirmativ;*
- *Dintre copiii refugiați din alte țări decât Ucraina care au răspuns la anchetă, aproape un sfert (23%) nu merg la școală. Un număr mai mic de copii ucraineni nu merg deloc la școală (5%).*

București, 20 martie 2024: Dacă mai mult de unu din trei copii (38%) care au fost nevoiți să se refugieze din țările lor declară că se simt mai puțin fericiți de când și-au părăsit țara de origine, proporția copiilor din Ucraina care au raportat tristețe sau tensiune crescută a fost considerabil mai mare decât cea a copiilor refugiați proveniți din alte țări. Astfel, un studiu realizat de Salvați Copiii (*Speranță și rău. Experiențele copiilor în căutarea siguranței în Europa*) a relevat niveluri similare de nefericire (57%, fie foarte nefericiți, fie ceva mai puțin fericiți) în rândul copiilor ucraineni chestionați. Dintre copiii refugiați din alte țări decât Ucraina care au răspuns la anchetă, aproape un sfert (23%) nu merg la școală. Un număr mai mic de copii ucraineni nu merg deloc la școală (5%), dar este mult mai probabil ca aceștia să frecventeze școala online (18% doar online, 11% frecventează și fizic și online).

Copiii refugiați preferă să meargă fizic la școală

Dintre copiii din alte țări decât Ucraina care au răspuns, aproape un sfert (23%) nu merg la școală. Un număr mai mic de copii ucraineni nu merg deloc la școală (5%), dar este mult mai probabil ca aceștia să frecventeze școala online (18% doar online, 11% frecventează și fizic și online). Peste o treime dintre copiii care au răspuns că nu au ajuns în țara de destinație au indicat că nu sunt la școală.

Dintre copiii care frecventează școala fizic sau atât fizic, cât și online, **87% și-au exprimat preferința pentru educația cu prezență fizică față de cea online**, iar 72% dintre copiii care frecventează școala fizic sau atât fizic, cât și online au confirmat că se simt mai puțin singuri atunci când merg la școală fizic, iar 60% au confirmat că își pot face prieteni din țara gazdă într-un cadru școlar fizic. Acest lucru dublează cercetarea făcută de organizația Salvați Copiii în 2022 care descoperea „o relație directă între prezența la școală și sentimentul de viață împlinită și de apartenență al copiilor”.

“Fiecare copil dislocat din țara sa trebuie să fie tratat cu demnitate, să-i fie satisfăcute nevoile esențiale și să i se respecte drepturile. O atenție specială trebuie acordată sănătății psiho-emoționale și, în strânsă legătură, instrumentelor de integrare educațională și socială. Mersul la școală este esențial pentru

*legăturile sociale și, astfel, pentru bunăstarea emoțională a acestor copii”, a declarat **Gabriela Alexandrescu, Președinte Executiv Salvați Copiii România.***

Trei sferturi dintre copiii care au răspuns la chestionar au declarat că există servicii pe care le doresc sau de care au nevoie, dar la care nu au acces, indiferent de țara de origine, de vârstă sau sex. Dintre acele servicii de care au nevoie, dar la care nu au acces, cele mai frecvente sunt locurile de practicare a hobby-urilor (cum ar fi sportul, muzica, arta), locurile de întâlnire cu prietenii sau de petrecere a timpului liber, urmate de servicii de sănătate sau medicale, precum accesul la un medic sau un spital.

Copiii refugiați manifestă emoții negative și îngrijorare față de viitor

Dificultățile comune pe care le menționează copiii refugiați includ îngrijorarea cu privire la viitor (45%), neliniștea (32%) și dificultatea de a dormi (31%).

Nouă din zece dintre copiii care au răspuns vorbesc cu cineva atunci când au nevoie, apelând adesea la părinți, prieteni din țara de origine și colegi din țara gazdă drept confidenți. Cu toate acestea, mai puțin de unu din cinci a căutat asistență din partea serviciilor guvernamentale, ceea ce subliniază nevoia ca guvernele să facă serviciile de sănătate mintală și de asistență psihosocială mai ușor disponibile și mai adecvate pentru acest grup vulnerabil.

Emoțiile negative s-au manifestat cel mai frecvent ca sentiment de îngrijorare față de viitor (45%), neliniște (32%), dificultăți de a adormi sau insomnie (31%), lipsă de energie pentru a face sarcinile de zi cu zi (30%) și singurătate (28%). Copiii raportează, de asemenea, sentimente de furie (20%), disperare (17%), frică pentru viața lor (15%) și coșmaruri recurente (12%).

Cei mai mulți copii s-au simțit în pericol pe parcursul drumului din țara lor până la țara în care s-au refugiat

56% dintre copiii din alte țări decât Ucraina au declarat că s-au simțit în pericol pe parcursul călătoriei lor (comparativ cu 18% dintre copiii din Ucraina), o mare parte raportând că au simțit acest pericol din cauza poliției (65%) și a grănicerilor (50%), iar alți 6 din 10 au spus că se simt în pericol din cauza contrabandiștilor.

Niciun copil din Ucraina care a răspuns la chestionar nu a spus că se simte în pericol din cauza poliției sau a traficantilor, iar un procent mult mai mic (12%) a raportat că se simte în pericol din cauza grănicerilor. Acest lucru poate fi explicat prin faptul că cetățenii ucraineni pot călători fără viză în țările europene – fără a fi necesar să fie introduși ilegal peste granițe, în timp ce copiii din țări precum Siria și Afganistan trebuie adesea să treacă neoficial pentru a putea solicita protecție la frontierele unde autoritățile i-au respins violent.

În timp ce doar 38% dintre copiii mai mari și 25% dintre copiii din alte țări decât Ucraina au declarat că speră să se întoarcă acasă, peste jumătate dintre copiii mai mici (58%) și 63% dintre ucraineni au răspuns afirmativ.

Copiii din Ucraina au menționat în mod constant separarea de tații lor, care nu pot părăsi țara, conform legii marțiale. În total, 30% dintre reprezentanții copiilor au declarat că au fost nevoiți să-și lase membrii apropiați ai familiei în țara de origine.

Fișa tehnică: *Salvați Copiii a organizat, în perioada septembrie-noiembrie 2023, 18 discuții de grup tematice care au implicat 95 de copii din șapte țări, a intervievat 52 de profesori din 11 țări și a adunat răspunsuri la un chestionar detaliat de la peste 222 de copii și 279 de reprezentanți ai copiilor din 10 țări. Participanții la discuțiile de grup tematice au fost din Afganistan, Angola, Republica Democrată Congo, Etiopia, Gambia, Irak, Maroc, Siria și Ucraina. Respondenții la chestionar au fost din Algeria, Afganistan, Bangladesh, Iran, Irak, Nigeria, Pakistan, Somalia, Sudan, Siria și Ucraina.*

Analiza nevoilor copiilor refugiați din Ucraina și a copiilor migranți în general, împreună cu propuneri de măsuri și un schimb de experiență complex cu alte state pe tema integrării copiilor și familiilor migrante sunt dezbatute în cadrul conferinței internaționale " Mai bine pregătiți pentru integrarea copiilor migranți - bune practici și provocări", care are loc la București în perioada 20-21 martie.

Având în vedere dificultățile în accesarea serviciilor de educație și sociale, considerăm că preluarea practicilor de educație incluzivă și de integrare din experiența țărilor care s-au confruntat anterior cu valuri de migrație poate aduce îmbunătățiri în abordarea problemelor de integrare educațională a persoanelor din Ucraina și a altor copii refugiați în România. Una dintre țările de inspirație este Norvegia, țară de destinație pentru migranți, unde au fost adoptate politici și practici axate pe o educație lingvistică adaptată pentru elevii care au o altă limbă maternă decât norvegiana. În același timp, alte practici și proiecte care vizează integrarea socială a migranților în Norvegia și în alte state, pot constitui, de asemenea, o sursă de inspirație.

Conferința "Mai bine pregătiți pentru integrarea copiilor migranți - bune practici și provocări" este una dintre activitățile proiectului „Better prepared for migrant children education – best practice transfer” care beneficiază de un grant de 180.000 € din partea Islandei, Liechtenstein și Norvegiei, din fonduri SEE și Norvegiene. Două vizite de studiu în Norvegia ale reprezentanților instituțiilor relevante la nivel central și local din România completează schimburile de experiență din cadrul inițiativei bilaterale.

Note pentru redactori:

- În ultimii doi ani, peste 2 milioane de copii au fugit din țările lor de origine spre Europa. Aceștia au fugit singuri sau împreună cu familiile lor, predominant din cauza conflictului devastator din Ucraina, precum și a conflictelor din Siria, Afganistan, Republica Democrată Congo și din alte state, sau din cauza sărăciei și a impactului schimbărilor climatice din țara lor de origine. Toți acești copii s-au confruntat cu provocări semnificative, iar mulți încă o fac.
- Până în prezent, Salvați Copiii România a oferit sprijin pentru 349.251 de persoane, dintre care 177.930 de copii ucraineni și 171.321 de adulți. Salvați Copiii a acordat o atenție deosebită furnizării de servicii directe copiilor, părinților și adulților vulnerabili, dezvoltând intervenții rapide pentru a răspunde situației de urgență, dar și nevoilor de integrare ale acestora, prin oferirea de suport material și financiar, traducere și consiliere informațională, suport psihosocial, precum și îndrumare și consiliere pentru accesarea drepturilor și serviciilor disponibile, cum ar fi accesarea sistemului de învățământ, a serviciilor medicale, a locurilor de muncă și, de asemenea, accesarea serviciilor de consiliere emoțională.

Persoană de contact :

Lavinia Varodi, coordonator program, tel. 0721 329 101, email – lavinia.varodi@salvaticopiii.ro.

Despre [Organizația Salvați Copiii](#)

De 34 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societate și autoritatea publică, în beneficiul copilului. În cele peste trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili, și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului. Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg.

În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în 118 țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. Peste 3.700.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.